

NAJCZĘŚCIEJ
ZADAWANE PYTANIA
DOT. OBYWATELSKIEJ
INICJATYWY
USTAWODAWCZEJ "STOP
NARKOTYKOWI
PORNOGRAFII"

stopnarkotykowipornografii.pl

I. PODSTAWY

Q Co to jest obywatelska inicjatywa ustawodawcza (OIU)?

A Zgodnie z art. 118 Konstytucji RP grupie co najmniej 100.000 obywateli przysługuje inicjatywa ustawodawcza. Tryb postępowania w tej sprawie określa ustawa z dnia 24 czerwca 1999 r. o wykonywaniu inicjatywy ustawodawczej przez obywateli. Jednym zdaniem: obywatele mogą zgłosić własny projekt ustawy do Sejmu, pod warunkiem zebrania co najmniej 100 tysięcy podpisów poparcia.

Q Co jest celem inicjatywy?

A Celem inicjatywy „Stop Narkotykowi Pornografii” jest wprowadzenie realnej ochrony dzieci przed treściami pornograficznymi w Internecie. Chcemy, aby projekt ustawy o ochronie małoletnich przed treściami pornograficznymi w Internecie oraz o zmianie ustawy Prawo telekomunikacyjne trafił do Sejmu i stał się obowiązującym prawem. Ważnym celem jest również nagłośnienie problemu dostępu do pornografii wśród nieletnich i pobudzenie debaty publicznej wokół tego tematu.

Q Na czym dokładnie polega projekt ustawy?

A Projekt przewiduje wprowadzenie generalnego zakazu udostępniania na terenie Polski, materiałów pornograficznych w Internecie, w sposób, który umożliwia zapoznanie się z nimi osobom małoletnim. Podmioty udostępniające treści pornograficzne mają zostać zobowiązane do wprowadzenia skutecznego mechanizmu weryfikującego pełnoletność użytkownika.

Q Jak ustawa może ochronić młodzież przed pornografią?

A Trzymany w kieszeni telefon komórkowy zapewnia dzieciom i młodzieży niczym nieograniczony dostęp do oceanu pornografii. Wejście na strony prezentujące wypaczone, niebezpieczne i ryzykowne zachowania seksualne takie jak przemoc seksualna, seks analny, orgie, poniżające traktowanie kobiet zajmuje kilka sekund. Nawet kupno piwa jest trudniejsze. Ustawa znacząco utrudni dzieciom dostęp do takich stron – nałoży na nie obowiązek wprowadzenia narzędzi, które skutecznie będą blokować dostęp do pornografii dla osób poniżej 18 roku życia.

Q W jaki sposób ma być weryfikowana pełnoletność użytkownika?

A Za pomocą dostępnych na wolnym rynku narzędzi weryfikacji pełnoletności, oferowanych przez podmioty komercyjne. Szczegółowe wymagania jakie musi spełnić takie narzędzie zostaną zawarte w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw cyfryzacji. Podobnie jest w Wielkiej Brytanii i Francji, gdzie trwają prace nad odpowiednimi, technicznymi dokumentami.

Q Czy nowe przepisy nie będą ułatwiać inwigilacji obywateli, czy będzie zapewniona ochrona danych osobowych?

A Ochrona prywatności i anonimowości użytkowników, w tym poprzez zakaz przechowywania i przetwarzania danych to jeden z podstawowych warunków, jakie będą musiały spełnić narzędzia do weryfikacji pełnoletności.

Q Czy w jakichś krajach już takie przepisy i mechanizmy działają?

A Działające w praktyce przepisy wymagające zweryfikowania pełnoletności użytkowników stron pornograficznych weszły w życie w połowie 2023 r w USA w stanie Louisiana. Od tego czasu już w 19 stanach w USA funkcjonują rozwiązania weryfikacji pełnoletności na stronach pornograficznych. W Wielkiej Brytanii i Francji trwają prace nad odpowiednimi aktami wykonawczymi do już uchwalonych ustaw.

Q Jakie są potencjalne korzyści z wprowadzenia ustawy?

A Podstawową korzyścią jest ograniczenie dewastującego dziecięcą psychikę zjawiska masowego, niczym nieograniczonego, banalnie prostego dostępu dzieci do oceanu materiałów pornograficznych wypaczających obraz ludzkiej seksualności, często przedstawiających wulgarne, dehumanizujące sceny seksualnej przemocy i poniżania. Z ograniczenia kontaktu z pornografią wynika zaś cały szereg dalszych korzyści związanych z rozwojem młodych ludzi, w tym:

- brak niszczącego uzależnienia prowadzącego do apatii, depresji, poczucia zmęczenia, obniżonego nastroju i utraty motywacji,
- większa kontrola własnego życia i więcej czasu i wolności na odkrywanie talentów i pasji, rozwijanie umiejętności społecznych, zawiązywanie przyjaźni, zdobywanie wiedzy,
- mniejsze prawdopodobieństwo przedwczesnej inicjacji seksualnej i ryzykownych zachowań seksualnych,
- większa zdolność tworzenia trwałych, romantycznych relacji,
- mniejsze prawdopodobieństwo doświadczenia patologii takich jak sexting czy choroby przenoszone drogą płciową.

II. PROCES USTAWODAWCZY I SZANSE NA SUKCES

Q Jakie sankcje przewiduje ustawa dla podmiotów, które nie dostosują się do zaleceń?

A Domeny, które udostępniają treści pornograficzne w sposób umożliwiający zapoznanie się z nimi osobom małoletnim trafią do rejestru stron udostępniających treści pornograficzne niezgodnie z ustawą. Wobec stron znajdujących się w tym rejestrze przewiduje się następujące sankcje:

- zablokowanie dostępu do strony przez dostawców internetu,
- zablokowanie usług płatniczych przez dostawców usług płatniczych.

Q Czy jest możliwość skutecznego zablokowania stron pornograficznych, które nie będą się stosować do przepisów ustawy?

A Już dziś podobne rozwiązanie stosowane jest wobec stron internetowych z hazardem – są blokowane, jeśli nie spełniają warunków określonych w ustawie o grach hazardowych. Jednak nawet jeśli jakiś odsetek nastolatków pokona blokadę przy użyciu specjalistycznych narzędzi to i tak większość dzieci będzie chroniona przed przypadkowym albo łatwym dostępem do takich stron.

Zgodnie z projektem ustawy: „systemy weryfikacji wieku odbiorcy uważa się za skuteczne, nawet gdy ich obejście przez osoby małoletnie jest możliwe, jeżeli wymaga to zastosowania przez takie osoby małoletnie nadzwyczajnych środków i działań, których nie można oczekiwać od przeciętnego odbiorcy”.

Q Czy projekt ustawy był już konsultowany z jakimiś posłami/partiami politycznymi?

A Projekt był konsultowany ze specjalistami od ochrony danych osobowych, informatykami oraz psychologami wskazującymi na szkodliwy wpływ pornografii na rozwój dzieci i młodzieży.

Q Czy jest poparcie polityczne dla tego projektu?

A To ostatecznie okaże się podczas głosowania w Sejmie, ale już teraz można powiedzieć, że postulat wprowadzenia rozwiązań chroniących dzieci przed pornografią cieszy się poparciem ponad połowy posłów. Pamiętajmy ponadto, że:

- zgodnie z badaniami opinii publicznej z 2023 r., 88 proc. Polaków popiera działania mające na celu ograniczenie dostępu do pornografii osobom małoletnim. Kwestia ta łączy wyborców ponad politycznymi podziałami .
- w 2023 r. z projekt ustawy ograniczającej dostęp do treści pornograficznych przez dzieci, przedstawiło polskie Ministerstwo Cyfryzacji.
- aktualne kierownictwo Ministerstwa Cyfryzacji zapowiedziało podjęcie prac nad ustawą mającą ograniczenie dostępu do pornografii osobom małoletnim.

Q Co Sejm może zrobić z tym projektem?

A Po wniesieniu projektu wraz z załączonymi co najmniej 100 tysiącami podpisów do Marszałka Sejmu, co musi nastąpić do 23 grudnia 2024 r., Marszałek Sejmu kieruje projekt ustawy do pierwszego czytania w Sejmie. Pierwsze czytanie projektu ustawy na posiedzeniu Sejmu przeprowadza się w terminie 3 miesięcy od daty wniesienia projektu ustawy do Marszałka Sejmu. Sejm, głosując nad projektem, może go przyjąć lub odrzucić.

Q Kiedy ustawa mogłaby wejść w życie?

A Jeśli Sejm projekt ustawy przyjmie, wówczas ustawa wejdzie w życie w terminie 12 miesięcy od dnia jej ogłoszenia. Ten dłuższy niż zwykle termin wejścia ustawy w życie wynika z chęci pozostawienia czasu na przygotowanie rozporządzenia zawierającego szczegółowe wymagania dotyczące mechanizmów weryfikacji pełnoletności przez użytkowników stron pornograficznych.

Q Dlaczego w projekcie nowelizuje się Prawo telekomunikacyjne z 2004 r., a nie Prawo komunikacji elektronicznej z 2024?

A W dniu 10 listopada wchodzi w życie nowa ustawa – Prawo komunikacji elektronicznej, a w związku z tym straci moc dotychczasowa – Prawo telekomunikacyjne. Wszystkie szczegóły związane z inicjatywą ustawodawczą zostały ustalone z udziałem licznych podmiotów jeszcze w lipcu, kiedy nowa ustawa nie była jeszcze uchwalona ani podpisana przez Prezydenta RP (co nastąpiło dopiero 9 sierpnia), a każda późniejsza zmiana wiązałaby się z koniecznością uzyskiwania ponownej akceptacji, na co nie było już czasu. Nie jest to jednak żaden poważny problem, ponieważ przepisy te są wtórne w stosunku do istoty projektu. W nowej ustawie te przepisy mają niemal taką samą postać, jak w starej, i nic nie stoi na przeszkodzie, by zmienić te szczegóły projektu już w toku procedury ustawodawczej w Sejmie – jednak dopiero wtedy, ponieważ Regulamin Sejmu nie pozwala na zgłaszanie autopoprawek przed rozpoczęciem pierwszego czytania.

III. ZBIÓRKA PODPISÓW – ORGANIZACJA I PROCEDURY

Q Ile mamy czasu na zbiórkę podpisów?

A Zgodnie z prawem, na zebranie wymaganej liczby podpisów jest są 3 miesiące od daty postanowienia Marszałka Sejmu o przyjęciu zawiadomienia o utworzeniu komitetu. Ponieważ postanowienie zostało wydane 23 września 2024 r., termin na wniesienie projektu wraz z podpisami mija 23 grudnia 2024 r.

Q Ile podpisów trzeba zebrać?

A Aby projekt ustawy mógł trafić do Sejmu, należy zebrać co najmniej 100 tysięcy podpisów obywateli popierających projekt.

Q Do kiedy trzeba przesać zebrane podpisy?

A Najlepiej do końca listopada – to pozwoli na wcześniejsze zorientowanie się, ile podpisów udało się już zebrać. Najpóźniej jednak do połowy grudnia.

Q Kto może podpisać się pod projektem ustawy?

A Każdy pełnoletni obywatel polski, mający prawo wybierania do Sejmu.

Q Jak prawidłowo wypełnić kartę podpisów?

A Na karcie podpisów trzeba podać imię, nazwisko, numer PESEL, adres zamieszkania oraz własnoręczny podpis. Są to wymagania ustawowe. Bez którejkolwiek z tych danych, podpis jest nieważny. Wszystkie dane muszą być czytelne i poprawnie wpisane.

Q Czy trzeba podawać PESEL?

A Podanie numeru PESEL jest obowiązkiem ustawowym. Umożliwia on także weryfikację tożsamości podpisującego oraz uniknięcie fałszerstw. Bez tego podpis nie będzie mógł być zaliczony do wymaganej liczby 100 tysięcy.

Q Czy trzeba podawać dwa imiona?

A Jeśli masz dwa imiona, to możesz podać tylko pierwsze.

Q Jak będą weryfikowane podpisy?

A Marszałek Sejmu, w wypadku uzasadnionych wątpliwości co do prawidłowości złożenia wymaganej liczby podpisów obywateli, może zwrócić się do Państwowej Komisji Wyborczej o stwierdzenie, czy jest złożona wymagana liczba podpisów.

Q Co zrobić, gdy ktoś się pomylił przy wpisywaniu swoich danych na karcie?

A Należy przekreślić cały wiersz (nie źle wpisaną literę lub cyfrę, ale powtórzmy cały wiersz) i wpisać wszystkie dane osoby popierającej projekt w nowym wierszu.

Q Czy można oferować jakieś gadżety lub inne upominki za złożenie podpisu?

A Do prowadzenia kampanii promocyjnej oraz do zbierania podpisów stosuje się odpowiednie przepisy Kodeksu wyborczego. Zgodnie z art. 106 § 3 tego kodeksu, zbieranie lub składanie podpisów w zamian za korzyść majątkową lub osobistą jest zabronione.

Q Czy trzeba się zmieścić dokładnie w rubrykach przy wypełnianiu listy podpisów?

A Najważniejsze, by wszystkie wymagane informacje były:

- czytelne: dane muszą być czytelne dla organów weryfikujących, więc nawet jeśli wpisy wyjdą poza rubryki, istotne jest, by można było bez problemu odczytać każdą informację.
- kompletne: Wszystkie wymagane pola muszą być wypełnione, a każda informacja powinna być łatwo powiązana z odpowiednią rubryką.
- pozbawione skreśleń i poprawek: nie należy wprowadzać poprawek, skreśleń i dopisywania informacji w przypadkowych miejscach, ponieważ może to wpłynąć na unieważnienie wpisu. W przypadku błędu należy przekreślić cały wiersz i wpisać wszystkie dane osoby popierającej projekt w nowym wierszu.

IV. WOŁONTARIAT – WSPARCIE I DZIAŁANIA

Q Jak można zostać wolontariuszem akcji?

A Aby zostać wolontariuszem, wystarczy zarejestrować się na stronie internetowej inicjatywy: www.stopnarkotykowipornografii.pl lub skontaktować się bezpośrednio z Komitetem.

Q Jakie wsparcie otrzyma wolontariusz od organizatorów inicjatywy?

A Wolontariusze otrzymają szkolenie, materiały informacyjne i promocyjne, karty do zbierania podpisów oraz inne potrzebne wsparcie.

Q Jak zorganizować zbiórkę podpisów?

A Wystarczy zarejestrować się na stronie internetowej inicjatywy: www.stopnarkotykowipornografii.pl i skontaktować się bezpośrednio z Komitetem, by uzyskać potrzebne wskazówki.

Q Jak zgłaszać liczbę zebranych podpisów do Komitetu?

A Należy wysłać pocztą na adres komitetu wskazany na karcie z podpisami lub dostarczyć osobiście.

Q Jakie materiały trzeba mieć, aby zbierać podpisy pod projektem ustawy?

A Potrzebne będą karty do zbierania podpisów, wydrukowany projekt ustawy oraz opcjonalnie: ulotki informacyjne o inicjatywie, identyfikator wolontariusza, stolik, stojak reklamowy („potykacz”).

Q Jak zabezpieczyć zebrane podpisy zanim zostaną przekazane do Komitetu?

A Tak, by uniemożliwić dostęp do kart z podpisami osobom postronnym.

Q Jak można zgłosić naruszenie prawa podczas zbierania podpisów?

A Kontaktując się bezpośrednio z Komitetem.

Q Czy zbieranie podpisów w miejscach publicznych wymaga zgody?

A Nie wymaga.

V. PRAWA I OCHRONA DANYCH OSOBOWYCH

Q Czy zbiórka podpisów jest zgodna z RODO?

A Tak, zbiórka podpisów jest zgodna z przepisami o ochronie danych osobowych – wszystkie dane osobowe są zbierane, przechowywane i przetwarzane zgodnie z tymi przepisami. Przed zbiórką dokonano także analizy ryzyk pod kątem przetwarzania danych osobowych oraz wdrożone zostały specjalne procedury w tym zakresie.

Q Jak długo będą przechowywane zebrane podpisy? Czy potem zostaną zniszczone?

A Komitet będzie przechowywał dane przez maksymalny okres wynoszący 3 miesiące od dnia zakończenia procesu ustawodawczego dot. projektu.

Q Czy podpisy mogą zostać upublicznione?

A Lista osób wyrażających poparcie jest dostępna jedynie dla Komitetu, a następnie jest przekazana do Marszałka Sejmu zgodnie z procedurą przewidzianą w ustawie o wykonywaniu obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej. Dane te nie są upubliczniane.

Q Kto będzie mieć dostęp do podanych danych osobowych?

A Dane osobowe mogą być przetwarzane wyłącznie w celu związanym z procedurą obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej, czyli weryfikacją podpisów i procedowaniem projektu w Sejmie. Nie mogą być wykorzystane w innych celach, np. marketingowych.

Dostęp do tych danych jest ściśle regulowany i ograniczony tylko do określonych podmiotów. Są to przede wszystkim:

- Komitet inicjatywy ustawodawczej, który jest odpowiedzialny za zbieranie, przetwarzanie i przechowywanie danych zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych, czyli w sposób zabezpieczający dane przed nieuprawnionym dostępem.

- Marszałek Sejmu, ponieważ to Marszałek kieruje projekt do dalszej procedury legislacyjnej.

- Państwowa Komisja Wyborcza (PKW) w przypadku, gdy Marszałek Sejmu zwróci się do niej o stwierdzenie, czy jest złożona wymagana liczba podpisów. Weryfikacja obejmuje sprawdzenie, czy dane są kompletne, czy osoby podpisały się dobrowolnie oraz czy mają czynne prawo wyborcze.

Dane osobowe zebrane w ramach obywatelskiej inicjatywy ustawodawczej mogą być przechowywane wyłącznie przez okres niezbędny do realizacji tej inicjatywy, po czym powinny zostać odpowiednio zniszczone, chyba że przepisy stanowią inaczej (np. w przypadku konieczności ich przechowania w związku z procedurą legislacyjną).

Q Czy można skserować lub w inny sposób kopiować wypełnione listy poparcia?

A Nie. Takie działanie jest zabronione. Stanowi o tym także regulamin zbiórki podpisów, który musi zaakceptować każda z osób prowadząca zbiórkę podpisów.

Q Jak są chronione dane osobowe osób popierających inicjatywę podczas zbiórki?

A Osoby zbierające podpisy muszą dbać o odpowiednie zabezpieczenie danych. Konieczny jest stały nadzór nad zebranymi już danymi i chronienie ich przed kolejnymi osobami składającymi podpisy przez zakrywanie tej części listy, która jest już wypełniona danymi osobowymi. Niedopuszczalne jest pozostawienie takich list bez nadzoru. Po wypełnieniu karty jest ona deponowana w miejscu niedostępnym dla osób nieupoważnionych.

Q Co zrobić w przypadku zgubienia wypełnionych list poparcia?

A W sytuacji nieintencjonalnego zgubienia wypełnionej listy poparcia fakt zgubienia powinien zostać niezwłocznie zgłoszony przez osobę zbierającą te podpisy do organizatora zbiórki, tj. komitetu inicjatywy ustawodawczej, najlepiej pisząc na adres: kontakt@stopnarkotykowipornografii.pl. Takie zdarzenie w zależności od skali incydentu może implikować po stronie Komitetu konkretne obowiązki wynikające z przepisów o ochronie danych osobowych.

Q Czy osoba, która składa podpis, może zrobić zdjęcie karty ze swoim podpisem?

A Osoba składająca podpis nie może fotografować karty podpisów. Znajdują się bowiem na niej dane także innych osób, do których przetwarzania nie jest ona uprawniona.

Q Czy wolontariusze mogą zbierać podpisy w dowolnym miejscu?

A Do prowadzenia kampanii promocyjnej oraz do zbierania podpisów stosuje się odpowiednio przepisy ustawy Kodeks wyborczy. Zatem podpisy można prowadzić w miejscach publicznych z wyjątkiem:

- terenu urzędów administracji rządowej i administracji samorządu terytorialnego oraz sądów;
- terenu zakładów pracy w sposób i formach zakłócających normalne funkcjonowanie;
- terenu jednostek wojskowych i innych jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Obrony Narodowej oraz oddziałów obrony cywilnej, a także skoszarowanych jednostek podległych ministrowi właściwemu do spraw wewnętrznych.

W przypadku dużych wydarzeń publicznych (np. festiwali, jarmarków) warto poinformować wcześniej organizatorów o zamiarze prowadzenia zbiórki podpisów.

Zbiórkę można także prowadzić na terenach prywatnych pod warunkiem uzyskania zgody podmiotu posiadającego tytuł prawny do terenu.

VI. PROMOCJA I WSPARCIE PUBLICZNE

Q Jak można promować zbiórkę podpisów przez Internet?

A Zbiórkę można promować poprzez udostępnianie materiałów informacyjnych i zachęcając do poparcia inicjatywy m.in. poprzez media społecznościowe, na forach internetowych oraz wysyłając wiadomości e-mail do znajomych.

Q Jakie są wymagania dotyczące publicznego wystąpienia w imieniu inicjatywy?

A Publiczne wystąpienia w imieniu inicjatywy powinny być uzgodnione z pełnomocnikiem komitetu lub jego zastępcą, a osoba występująca powinna być bardzo dobrze zaznajomiona z projektem ustawy i jego uzasadnieniem.

Q Jakie są zasady korzystania z logo inicjatywy w materiałach promocyjnych oraz w mediach społecznościowych?

A Logo OIU można rozpowszechniać w dowolny sposób w zakresie działań podejmowanych w ramach inicjatywy ustawodawczej, tj. można korzystać z logo do tych celów. Należy pamiętać o oznaczeniu źródła poprzez podanie: "źródło: stopnarkotykowipornografii.pl" albo "źródło: materiały promocyjne Obywatelskiej Inicjatywy Ustawodawczej Stop narkotykowi Pornografii". Nie można go jednak przerabiać, modyfikować i wykorzystywać do innych celów niż OIU.